

Magnificae Academiae
Commissarie,
Illustrissimi Comites,
Virum summe Reverendi, Illustres,
Consultissimi, Experientissimi,
Amplissimi, Academiae
Rector, Professores
omnium Ordinum,
Reliquique, quotquot adestis,
pro sua quisque dignitate,
Audtores honoratissimi!

Non levis audacia est, Illu-
strum huncce, in quo me
positum video locum, con-
scendere. Exponimus enim nos
nostraeque studia obtulimus omnium,
qui in hac Academia bonas
Literas colunt. Si ex hoc actu,

sive bene sive male res esse-
rit, de vitæ in studiis actæ
ratione judicabunt, neque cur
id faciant ratio deest. Aggredi
tamen juvat periculi plenum
negotium, non ea certe mente,
acsi Vos, AUDITORES OMNI-
UM ORDIVM HONORATIS.
S.M.J. emendationis alicujus, à
qua jactatione ~~longe~~ ~~absum~~
longissime absum, testes cire
vellem, verum potius, ut con-
sueti mori deesse me noluisse,
cognoscatis. Vitam egi hacten-
us plane practicam, et
licet à Theoria, quam vocant,
nunquam penitus recesserim,
defuit tamen illa continuâ exer-
citatîo, quæ alijs hic præsidio
esse solet. Nihil ergo est, quod

in Filio suo, vera vitae arbore,
servatore omnium, qui in terra,
carne indutus, dictos morbos nostros,
agendo et patiendo, sustinendo et
abstinendo, efficacissime profliga-
vit, atque extra quem unum,
ejusque ordinem, salus nulla est,
sicque ipsa operum communione
eum, inveniendi necesse est ad amici-
tiam cum eo inveniendam, cujus
vicarium, ut ita dicam, hoc in
orbe agit, cujusque quasi manus
est visibilis, qua sanitatis pra-
sidia porrigantur hominibus.
Prima inde via fluit cultus,
qui, cum Deo seu Patri spiri-
tuum esse debeat convenienter,
spiritualis et internus sit, necesse
est, eum, quia mente nostra
ejus immensitas capi nequit, sancto
silentio adorando, exactissimeque

si non plane nullam, saltem
exiguam valde esse contendit,
hincque suspectum reddi Me-
dicorum nomen, quamobrem,
ut, quid veri, quid falsi affer-
to huic insit, clare determi-
nari possit, ante omnia
Pietatis Medici suppeditan-
da est Definitio. Est autem
Pietas Medici, uti omnium
mortalium, quia pietas ad o-
mnes pertinet, Virtus illum or-
nans, seu Studium assiduum
se suaeque actiones omnes ad veram
Dei notitiam et cultum,
suique ipsius et aliorum homi-
num felicitatem veram diri-
gendi, et eam quidem praecipue
respiciendo artem, finemque, cui
se pro alijs addixit. Verlatius

ergo Pietas Medici in Obiecto tri-
plici, hincque in tria sua fronte
se resolvit capita Tractatio mea,
quoniam primum agit de pietate
in Deum,
alterum de Pietate in se ipsum,
tertium de Pietate in alios ho-
mines.

Primum caput considerat Pie-
tatem Medici in Deum. No-
tandum vero Deum esse, si nite-
eum colere volumus, res ipsa lo-
quitur, adeoque vera Dea co-
gnitio primario requiritur. Deus
est omnium rerum, tam oculis no-
stris visibilem quam invisibilem
Dominus, creator, conservator et
restaurator, ultra quam capere
potest ulla mens humana, sapiens
potens, felix, iustus, amans, et, si
qui sunt alii perfectionem vndican-

tes tituli. Haec in Deo perfectionem
abyssi plenam spiritui nostro non
concedit cognitionem, nobis ta-
men sufficientem ipse prospexit,
dum et imaginem suam nobis
indidit, et totam naturam ex-
ternam de se loquentem fecit,
inque manus nostras dedit San-
ctorum de se à viva experien-
tia defuncta testimonia scri-
ptis consignata, postquam Dei
in nobis oraculum propter labem
nostram non ita, ut decebat,
audiri fuit solitum. Hicce con-
vincitur Deum esse, quo carere
nequeat, cum ipse summum Me-
dicum egerit omnium lapsorum,
quos à morbis spiritus et corporis cun-
ctis vult liberatos, atque conve-
nientissima et maxime aduquata
eis tollendis remedia praescripsit in

à me expectetis, bonorum Virorum
autem officium prestabitis, si,
qualiacunque demum sint mea,
benignas prebeat is aures, atque
humanitate vestra, tenuitatem in
dicendo meam, sublevetis. Ut
autem ad rem ipsam accedam,
Statuta, quemvis cathedram
pro gradu conferentem, ante-
quam conflictus initium fiat,
lectione cursoria profectus suos
operare, jubent, cui mori
ego satisfactorius delegi thema:

De Pietate Medici.

De Medici acturo Pietate,
monendum ab initio, ~~AVDITORES~~
~~ORATIONEM CREDITAM HABERE~~
~~ET AD ILLIUM~~, à multis eam,

8
sub voluntatem legesque ejus
submissione venerando illius Ma-
jestatem, quo vere philosophus
Deo aequalis, ejusque naturae
particeps evadat, bonisque omnibus
tam voluntatis quam intellectus
instruatur, quibus ad officium
suum exequendum opus fuerit.
Intelligit hic medicus prudens,
se non esse naturae dominum,
nisi quantum Deo placeat ei
concedere in illam potestatis,
cui, ut Deus liberrima mens
est, liberrime totum se subicit
quoad regimen in creata sua,
agens pro posse quae Artis sunt,
eventum Deo relinquens, grato
et sereno excipiens animo, si vitam
si mortem aegroto decreverit
atque si conscientia eum absolvat,
facillime

facillime malevolorum hominum ju-
dicia feras, contemnendo ipsum con-
temptum. Haec rationalis illi Re-
ligio et cultus erit, quem qui de-
serunt Medicorum, non possunt
non Athei fieri practici, quia
theoreticos in orbe reperiri vix pos-
sibile est, cumque fontem bonorum
despectui habeant, in tenebras
malitiamque incidere, et ~~se~~ sui ipso-
rum et aliorum detrimento; quales,
proh dolor! magno numero terra
aluit inter omnes populos, atque
nostris diebus, qui veram cordis Theo-
logiam experimentalem medico non
necessariam opinantes, in-
torum in creberrimum errorem, quo
efficiente totam visibilem creatam
naturam Deum habeant, sequere
ipso partes illius, qui itidem natura,

Dei sui, videri volent dominum,
Deum verum de throno suo deter-
bare audentes, qui loco paritatis
spiritus, ex genio suo malo, scelen-
bus se deovent, ipsi, si mentem
respicias, insani, si corpus, mor-
bidi, à quibus salutem expectare
velle, videri esset, atque vitam
à mortuis petere. Habent hi
quidem Machiavelli Medici, sub-
inde, ut eo facilius fallant atque
are emungant incautos, exter-
nam religionis speciem, ceremoni-
asque reverenter habent, quas
vero sine interno Dei timore,
iustoque proximi amore vanasse,
per se clarum est. Multo aliter
se habet externus boni Medici
cultus, ita quippe comparatus,
ut ubique de unica vera cordis reli-
gione

gione in Deum testimonium perhibe-
at, ut vita, verbis et factis nihil
sibi sumere intelligatur, sed omnem
honorem in Deum, omnis boni
auctorem transferre, quem super
omnia venerari summa ei volu-
ptas, cui servire maxima ei liber-
tas est; sicque radiat vera fidei
lucē, ut et alii alliciantur
ad eandem spiritus beatitatem in
Deo possidendam. Atque fini
huic si servire apud rudes possint
ceremonia, iis quoque in loco et
tempore provide utitur, quo pau-
latim animos ad supremum Deū
cultum in spiritu perducatur, eique,
quantum sua ope valet efficere,
illos soli vindicet. Ex ceremoniis,
religionibusque externis eligit, nam
et hic Eclecticum esse quid vetat?
talem, quae huic scopo maxime

92
favere, illique, libertate ea, qua,
secundum religionis naturam esse
omnes par est, suum, ut mos est,
nomen addit. Atque ita Me-
dicus jure potest dici habere
unam, nullam et omnem re-
ligionem; Unam quidem, necessa-
riam religionem spiritus; Nullam,
dum quoad externum cultum
nulli se serviliter subicit, atque,
Dei exemplo, ita se gerit, quasi
nulla existeret, omnibusque praebet
prodesse, diversissimis licet orbis
religionibus adscriptis; Omnem,
dum pariter ex omnibus optimum
quodque adoptat, nemini, de reli-
quis ~~ex orbe universo~~ mortalium,
ex orbe universo, sua negans officia.
De Religione Medici vere pii et non
superstitiosi, qua modo prolata sunt,
nati-

ra Dei et nostrae quam maxime
respondent, nec vent ex ordine
Theologorum à Deo eruditorum,
paucorumve quisquam, qui meditati-
onem meam verbo divino ullo
modo refragari pronunciet, aut
me Μαλαβάρων εϋ ἀλλο γένος
accuset; quod, si ita, ut confido,
habeat, ceteros, quibus venter
Deus est, quibus de presentibus
gaudere et caelestia insuper ha-
bere unica voluptas, quibus propria
gloria, non Dei, terrena possessio,
non animarum salus, lucrum, qui ita
est, tam censeo curandos, quam ^{seum} colunt,
patrem eorum, summum Romano- ^{ne Dia-}
rum Pontificem, cum bruta sua ^{colunt}
ex pelvi emittit fulgura; veritas ^{offen-}
enim contra hominum mendacia ^{dant}
omnesque injurias facile se per seipsam
defendit. Sed quid hoc nomine,

90
cum Georgia nostra Augusta optimos
quosque eliget^{re} sacrorum Doctores,
illos ^{que} plane ignorat ^{max. decreverit}.

Sequitur jam alterum Tracta-
tionis mee membrum de Pietate
Medici in seipsum, fluxus potis-
simum, uti et Tertium, ex
primo capite, cum verus Dei
timor omnis sapientiae bonique
initium sit et complementum.
A Deo autem, Luce luminum
et boni omnis Autore petit,
cum in se ipso nihil boni et lucis
natura sua se continere certissi-
me sciat, se totum ei subjicien-
do, quibuscumque in vitae hujus
capibus, petit, inquam, cele-
stem sapientiam, quae mentem
illuminet divino lumine, quae viam
rite sese ordinandi atque ad divinam
voluntatem componendi monstrat,

15
et ipse tam spiritu quam corpore sanus
sit, atque vere habitus inservi-
endo, aliisque sanando. Spiritus
enim, Dei energia ordinatur,
cuncta à Dei manu, grato, sereno
et quieto animo accipiens, sanus est,
cognoscendi atque agendi constantia
et dexteritate potentissimus, acie
sui intellectus omnia penetrat,
atque cuncta, quae suscipit, bene
illi cedunt. Spiritus ergo cum
probo proque Medico semper idem
sit, in sole quieta et laetida,
nullis affectuum turbis patens, qui
humores vel nimium coagulant vel
nimium solvant, qui solidas partes
vel nimis laxant vel nimis stringunt,
nullumque in reliquis diata partibus
vitium ab eo admittatur, liberque et
aequalis sanguinis per omnes partes

circulus seruetur, corpore quoque
sano est, duris aptus ferendis,
Iudis rite colendis, utriusque
habitu acquirendo recta cum
ratione effectivo. Ornatus dicto
modo divina harmonia, quam
omnes homines cogentur vene-
rari, non poterit non homi-
nibus esse charus, mererique
applausum operibus suis debitum,
quem vero, ut et sese totum
Deo servatori, a quo profluit
omne bonum, atque ad eundem
quoque debet refluere, conse-
crat. Quoad externum ha-
bitum non splendidus nimis, non
sordidus, comis omnibus, ita se ge-
nit, ut ordinatum atque spiritu-
alibus et caelestibus, non terrenis
deditum, paucis contentum, hila-
rem

16
hilarem, sobrium, flagrantemque
ad officia salutaria omnibus præ-
standa, monstrant domus, vestes,
verba et actiones omnes. Sicque
ei datum est hoc jam in verbe
vivere vitam beatam.

Tertium caput mei exami-
nis tractat de Medici Pietate
in alios homines, qui aut
Agni, aut Medici sunt, horum-
que Ministri. Agni, de quibus
egredum primo est, sunt illi,
qui ad morbos animi et corporis de-
bellandos Medico apprime indigent,
pauci enim sunt, qui vitæ et sani-
tati convenienter viventes, huiusque
sopo dicatis Medicorum consilij
ad præoccupandos morbos uti desi-
derant. Ab hisse vero nihil aliud
expectari posse, quam quod ægri

propterea valent, bene perpendens,
in eos omni, ut humanitas, ut
Christiana Religio suadent,
humiliter virtute sese instruit.
Quid enim hic aliud est Medicina,
quam quotidianum atque conti-
nuum amoris, bonitatis, justitiae-
que, ex praescripto legum divi-
narum promanans exercitium,
in bono infirmorum promovendo?
Ante omnia Patientia se munit,
ut et ipse aegrotorum in se pecca-
tis facile possit ignoscere, suaque
lenitate duritiam eorum emolli-
re. Verborum porro erga eos utitur
decenti ornatu, compositisque
ad decori regulas moribus, in
naturas eorum sedulo inquirat,
omni indulgentia relationes eorum
percipit, ex Regulae Artis Medicae

de agrorum nativa constitutione,
dispositione ad morbos, morborum
genio, eorumque sanatione, rebus
probe pensatis, stabile fert iudi-
cium; dici enim non potest,
quantum in animis hominum de-
vinciendis atque ordinandis, valeat
verborum lenitas et gravitas,
amico temperamento conjunctae,
quibus jurare Medico summi ne-
cessarium, ut confidentiam erga
se excitet agrorum, non tam sui
ipsius, quam illorum causa, ut
nimirum facilius valeat jurare,
comparandam, quo consentiens in
medicamenta animus, eaque in-
trans fide sua; quietes saepe ple-
nes optima, efficiam juvet
atque augeat. Docet asserti-
bilis veritatem quotidiana experi-
entia, dum sapissime videas, nesci

in deterius omnia, bonis licet ad-
hibiti ex methodi regula pharma-
cia, cum medicus vel neglexit,
vel, obstante necessitate, non
potuit extirpare ex aegri animo
conceptas in sese suamque me-
delam adversas imagines, quae
abterum illi crearent morbum.
Ex sanis hoc pacto principijs sanas,
sanitatem aliorum fractam repa-
rare idoneus natus est Medicus,
nec temere nec timide agens,
sed semper quae res exigit. At
cum Aegri vel divites vel pau-
peres sint, de pietatis in u-
triusque usu hic quoque recte
quaeritur. Divitibus autem et
potentibus cum possessio visibilij
saepe spiritualia bona vilescere et
sordere faciat, inque gladium transeat,
quo

2
quo sibi met sanitatem spiritus et cor-
poris proficiunt, indeque penden-
tem vitae felicitatem; hiis, cum
morbis conflictantibus, omni deposito
timore humano, indicabit resti-
tutionem impossibilem esse, quam
subinde prosunt contra Dei et
naturae ordinem, ex quo Medicina
originem nacta est suam, pergen-
do nempe vitæ indulgere suis,
quibus novam morborum causam
indies sibi ingenerant, atque hac
ratione Deum super omnia ho-
norabit, utemque suam salutife-
ram, quæ agens contra et præter
Medicinae potestatem, lucri in primis
vitæ causa, ludibrio exponitur, cui
merito subiciendus suo esset solus Me-
dicus tam abjecto hostile in Deum
et naturam agens animo. De

cetero cuique ex horum censu ho-
norem habebit debitum, nec
desinet unquam et in hocce
esse talis, qualem semper esse
in omnes Artij et Officii na-
tura postulant. Pauperes,
quorum pro ceteris curam De-
us habendam iussit, quosque,
quia auxilio maxime destituti
vivunt, attentius observandos
esse, res ipsa declarat, mayo-
rem in modum sibi commen-
datos habet, iuratque confilio
et ope, nulla postri ratione
habita, quo imaginem B. E. D.
eo referat exactius, atque ita
agendo magis fiat beatus. Nec
benedictio Summi Numinis deest.
unquam in necessario victu et
amictu largiendo, non obstante Me-

Medici liberalitate, et si fieri pos-
set talem egere, praestaret paupe-
rem cum pauperibus esse, et pacem
cum Deo, spiritusque bonis esse di-
vitem, quam fugacibus bonis instru-
ctissimum, divitibus orbis charum,
egenisque immiseriordem, atque
destitutum esse spiritus bonis, quae
sunt justitia et libertas ab omni
malo, pax et laetitia sanctorum,
nescius frangi casu ullo, nec edace
ceteroquin terrenorum omnium,
tempore, depasui, quibus aeterni-
tatis cibi solis victitat crescitque
in vivam Dei similitudinem. homo
novus, quem edificare in transitu
per vitam hanc omnibus primas
esto finis. Praeter aegros,
res quoque Medico est cum aliis
Medicinam facientibus, horumque

Ministri. Hic omnem animi
elationem, invidiam, familiarem
atque, proh dolor! et endemium
quasi Medicus morbum, avaritiam-
que procul à se jubet abesse,
quo vires experientia obstetrice
à Deo impetratas amice con-
jungere, atque communicatis
confitijs suadere optima quavis
laborantibus possint. Et quia
Artis campus latissime patet,
innumerisque opus est experimen-
tis, quae saepe admodum difficilia,
saepe fallacia et periculosa
esse solent, ita ut omnium
mortalium diligentia exhaustiri
nequeant, ea in Medicos Colle-
gas est moderatione, ut meliora
et certiora monstrantes tam
Rosce

hodie quam et aliorum arti non ad-
scriptor, libenter audiat, ad se eru-
diendum, proximique salutem pro-
mouendam; Sin autem ipse qua-
dam rerum experientia fuerit
instructior, illam ingenuè atque
sine arrogantia proponit, et artis
limites et suæ scientiæ tenuitatem
semper ob oculos habens, quæ nisi
à Dei, omnium boni Tutoris, spiri-
tu semper animentur, non pos-
sunt non ubique esse irrita.

Ministri Medicorum ita præest,
ut animos factaque eorum, im-
peno suæ pietatis, amoris et co-
mitatis, valore eruditionis, atque
in agendo dexteritatis, sibi subjici-
at, quo et in hisce omnem in-
justitiam valeat extinguere.

Praecipue autem seculo cavet,
 artibus veteratorij rhopopola-
 rum et pharmacopoeorum alere
 fraudes, qui subinde non verentur
 Medici animum avaritiae et
 voluptatis pabulij ad illicitam
 indulgentiam sollicitare; probe
 enim novit, castam Deum
 mentem esse, castaeque debere
 omnibus idiotis exclusis adorari,
 cupidinemque istis intentam
 praegravare terraque alligare
 altiora spiritum, qui, cum ad meliora
 creatus sit, non potest non
 in terrenis deliciis infernum
 usquequaque invenire sibi que
 parare, ubi praeter perpetuos er-
 rores, infinitas vitium fatigatio-
 nes, atque desideriorum frustra-
 tionum

tiones datur nihil. Quisquis
ergo seculi facit, Deus vindex
erit!